

Î N C H E I E R E

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Sveatoslav Moldovan
Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Consiliul municipal Chișinău,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău, Silistraru Sergiu, Țîntari Ghenadie și Vițu Vasile cu privire la contestarea actului administrativ și anularea contractelor de arendă,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și menținută hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 martie 2016,

c o n s t a t ă

La 07 iulie 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Silistraru Sergiu, Țîntari Ghenadie și Vițu Vasile, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 2/36-3 din 02 aprilie 2015, s-a stabilit cu Silistraru Sergiu, Țîntari Ghenadie și Vițu Vasile, pe un termen de cinci ani, relații funciare de arendă a loturilor de pământ din str. Salcânilor, 28, mun. Chișinău: nr. 1 cu suprafața de 0,2151 ha pentru exploatarea imobilului (industrial) proprietate privată și nr. 2 cu suprafața de 0,0857 ha pentru parcarele automobilelor.

Indică Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat că în urma efectuării controlului de legalitate a deciziei nominalizate, a constatat că aceasta a fost adoptată cu încălcarea legislației în vigoare și prin notificarea nr. 1304/OT4-1031 din 21 mai 2015, a solicitat Consiliului municipal Chișinău abrogarea parțială a deciziei în partea ce ține de stabilirea relațiilor funciare de arendă a lotului de pământ cu nr. 2 și suprafața de 0,0857 ha. Prin răspunsul nr. 06-119/3213 din 04 iunie 2015, Primarul general interimar al

municipiului Chișinău a informat că temeuri de abrogare a actului administrativ nu au fost stabilite.

Consideră Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat că decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 2/36-3 din 02 aprilie 2015, în partea ce ține de stabilirea relațiilor funciare de arendă a lotului de pământ cu nr. 2, contravine prevederilor legislației în vigoare și anume, art. 77 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală, conform căruia darea în arendă a terenului dat urma a fi efectuată prin licitație publică, organizată în condițiile legii. De asemenea, art. 4 alin. (9) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului prevede că terenul care, după parametri și amplasare, nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător se vinde prin concurs sau la licitație deținătorilor de terenuri adiacente. În cazul în care există un singur deținător de teren adiacent, vânzarea-cumpărarea terenului care nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător se efectuează la prețul normativ al pământului. Această prevedere se aplică și relațiilor de arendă a unor astfel de terenuri.

Solicită reclamantul anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 2/36-3 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la stabilirea relațiilor funciare de arendă a loturilor de pământ din str. Salcânilor, 28 cu Sergiu Silistraru, Ghenadie Țîntari și Vasile Vițu”, în partea ce ține de stabilirea relațiilor funciare de arendă a lotului de pământ cu suprafața de 0,0857 ha.

La 06 octombrie 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, indicând în calitate de pârâți Consiliul municipal Chișinău, Silistraru Sergiu, Țîntari Ghenadie și Vițu Vasile.

Afirmă reclamanta că în temeiul actului administrativ contestat, la 12 mai 2015 Primăria mun. Chișinău a încheiat cu Silistraru Sergiu contractul de arendă nr. 6634/2015 din 12 mai 2015, cu Ghenadie Țîntari contractul de arendă nr. 6636/2015 și cu Vasile Vițu contractul de arendă nr. 6635/2015. Dat fiind faptul că decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 2/36-3 din 02 aprilie 2015 a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legii, anularea acesteia atrage după sine și anularea contractelor de arendă ca acte subsecvente. Totodată, în temeiul art. 219 alin. (2) din Codul civil, terenul cu suprafața de 0,0857 ha urmează a fi restituit proprietarului.

Solicită Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat anularea contractelor de arendă nr. 6634/2015, 6635/2015 și 6636/2015 din 12 mai 2015, încheiate între Primăria mun. Chișinău și Silistraru Sergiu, Vasile Vițu și Ghenadie Țîntari, în partea ce ține de stabilirea relațiilor funciare de arendă a lotului de pământ cu suprafața de 0,0857 ha.

La 10 decembrie 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de concretizare a acțiunii, indicând suplimentar în calitate de pârât Primăria mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 martie 2016, acțiunea a fost admisă integral. S-au anulat decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 2/36-3 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la stabilirea relațiilor funciare de arendă a loturilor de pământ din str. Salcânilor, 28 cu Sergiu Silistraru, Ghenadie Țîntari și Vasile Vițu”, în partea ce ține de stabilirea relațiilor funciare de arendă a lotului de pământ cu suprafața de 0,0857 ha, precum și contractele de arendă nr. 6634/2015, 6635/2015 și 6636/2015 din 12 mai 2015, încheiate între Primăria mun. Chișinău și Silistraru Sergiu, Vasile Vițu și Ghenadie Țîntari, în partea ce ține de stabilirea relațiilor funciare de arendă a lotului de

pământ cu suprafața de 0,0857 ha. Totodată, s-a restituit proprietarului lotul de pământ cu suprafața de 0,0857 ha și numărul cadastral 01001190305.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și menținută hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 martie 2016.

Instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 2/36-3 din 02 aprilie 2015 a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legii în partea ce ține de stabilirea relațiilor funciare de arendă a lotului de pământ cu suprafața de 0,0857 ha, or, potrivit art. 77 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, darea în arendă a terenului dat, proprietate a unității administrativ-teritoriale, urma a fi efectuată prin licitație publică, organizată în condițiile legii. În consecință, instanțele de judecată au conchis că urmează a fi anulate și contractele de arendă încheiate în baza actului administrativ contestat.

Totodată, instanțele ierarhic inferioare au considerat eronat argumentul Consiliului municipal Chișinău precum că cererea de chemare în judecată a fost depusă cu încălcarea termenului de prescripție prevăzut de Legea contenciosului administrativ, deoarece cererea prealabilă nr. 1304/OT4-1031 din 21 mai 2015 a fost adresată organului emitent a actului administrativ – Consiliul municipal Chișinău, însă răspunsul nr. 06-119/3213 din 04 iunie 2015 a parvenit din partea Primăriei mun. Chișinău. Prin urmare, neprimind răspunsul Consiliului municipal Chișinău la cererea prealabilă în termen, la 07 iulie 2015, în termenul prevăzut de lege, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat acțiunea.

La 02 martie 2017, Consiliul municipal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016 și hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 martie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului, Consiliul municipal Chișinău a invocat interpretarea în mod eronat a legii de către instanțele ierarhic inferioare.

Indică recurentul că Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a făcut cunoștință cu actul administrativ contestat la 21 aprilie 2015, însă s-a adresat cu cerere prealabilă la 21 mai 2015, în termen de 31 zile cu încălcarea termenului prevăzut de art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ.

Menționează Consiliul municipal Chișinău că acțiunea Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost depusă cu omiterea termenului de adresare în instanță prevăzut de art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ - cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă. Astfel, la cererea prealabilă din 21 mai 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a primit la 05 iunie 2015 răspunsul Primăriei mun. Chișinău, însă a depus cererea de chemare în judecată abia la 07 iulie 2015, în a 33 zi de la data recepționării răspunsului.

Consideră recurentul eronată concluzia instanței de apel, precum că la caz răspunsul Primăriei mun. Chișinău nu poate fi considerat drept răspuns la cererea prealabilă nr. 1304/OT4-1031 din 21 mai 2015, acțiunea fiind depusă în termen. Or, Consiliul municipal Chișinău este un organ deliberativ constituit din 51 consilieri, care

se întrunește în ședințe ordinare și extraordinare, de competența căruia ține examinarea chestiunilor propuse în proiectele de decizii care sunt perfectate de aparatul primăriei și subdiviziunile autorității publice locale. Deci, Consiliul municipal Chișinău, ca autoritate deliberativă, nu are aparat separat de autoritatea executivă și respectiv, nu examinează notificările parvenite, examinarea corespondenței autorității publice deliberative și executive fiind de competența Primăriei mun. Chișinău.

Declară Consiliul municipal Chișinău că în speță nu era necesară darea în arendă a terenului litigios prin organizarea licitației publice, deoarece terenul dat, după parametri și amplasare, nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător și respectiv, ca excepție de la prevederile art. 77 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală, darea în arendă a acestuia se face fără organizarea licitației. Conform proiectului de formare a bunului imobil prin separare elaborat de SRL „Geocadgrup” la 08 decembrie 2015, separarea ca bunuri imobile de sine stătătoare a porțiunilor de teren litigioase nu este posibilă. Mai mult ca atât, terenul transmis în arendă este unul aferent și adiacent obiectivelor proprietate privată a lui Silistraru Sergiu, Țințari Ghenadie și Vițu Vasile, și este folosit în procesul tehnologic de exploatare a bunurilor imobile de către ultimii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016 redactată integral, a fost expediată în adresa Consiliului municipal Chișinău la 21 decembrie 2016, potrivit scrisorii de însoțire nr. 9975 (f.d. 59, volumul II), fiind recepționată la 02 ianuarie 2017 (f.d. 71, volumul II).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Consiliul municipal Chișinău la 02 martie 2017, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 28 martie 2017, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului declarat de Consiliul municipal Chișinău cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 14 aprilie 2017, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus referință, solicitând declararea recursului ca inadmisibil, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC.

Alte referințe nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile și obiecțiile expuse în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului, argumentul invocat de Consiliul municipal Chișinău precum că cererea prealabilă a fost depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat cu încălcarea termenului prevăzut de art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, deoarece în conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC termenul de procedură stabilit în zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului.

Prin urmare, făcând cunoștință cu actul administrativ contestat la 21 aprilie 2015, la 21 mai 2015, în termenul stabilit de 30 zile, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cererea prealabilă.

Nu poate fi reținut nici argumentul Consiliului municipal Chișinău precum că, ca autoritate deliberativă, nu are aparat separat de autoritatea executivă și nu examinează notificările parvenite, examinarea corespondenței autorității publice deliberative și executive fiind de competența Primăriei mun. Chișinău, deoarece potrivit art. 39 alin. (1) lit. i) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, secretarul consiliului local primește, distribuie și întreține corespondența.

Din același considerent neîntemeiată este și invocarea de către recurent a expirării termenului de prescripție la depunerea cererii de chemare în judecată, în condițiile în care cererea prealabilă nr. 1304/OT4-1031 din 21 mai 2015 a fost adresată organului emitent a actului administrativ – Consiliul municipal Chișinău, însă răspunsul nr. 06-119/3213 din 04 iunie 2015 a parvenit din partea Primăriei mun. Chișinău. În consecință,

neprimind răspunsul Consiliului municipal Chișinău la cererea prealabilă, după expirarea termenului prevăzut de lege de 30 zile pentru soluționarea acesteia, la 07 iulie 2015 Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat acțiunea.

De asemenea, nu poate fi reținut argumentul recurentului, precum că în speță nu era necesară organizarea licitației publice pentru darea în arendă a terenului litigios, deoarece conform proiectului de formare a bunului imobil prin separare elaborat de SRL „Geocadgrup” la 08 decembrie 2015, terenul dat, după parametri și amplasare, nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător. Or, proiectul dat a fost elaborat la 08 decembrie 2015, adică ulterior adoptării deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 2/36-3 din 02 aprilie 2015.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic